

หากมีคำถาม... จะทำอย่างไร..?

ขอให้ถามคำถามกับทีมผู้รักษา ซึ่งยินดีที่
จะให้คำตอบและไขข้อข้องใจต่างๆ เกี่ยวกับ
การใช้ยามอร์ฟิน

อาการปวด... แนวทางการรักษา

อาการปวด คือ อาการที่ทำให้รู้สึกไม่สบายตัว
ไม่มีความสุขในการดำรงชีวิต จิตใจหดหู่ นอนไม่หลับ
ไม่อยากอาหาร การรักษาควรเริ่มต้นที่ผู้ป่วยและ
ญาติควรมีส่วนร่วมในการรักษาอาการปวด โดยการ
ให้ข้อมูลอย่างละเอียดเกี่ยวกับลักษณะความปวด
ปวดอย่างไร เป็นมานานเท่าใด ปวดต่อเนื่องตลอดเวลา
หรือปวดเป็นพักๆ อาการปวดรุนแรงแค่ไหน ถ้าคะแนน
ความปวด 0-10 โดย 0 คือไม่ปวดเลย 10 คือ
ปวดอย่างที่สุดจะทนได้ อะไรที่ทำให้ปวดมากขึ้น
หรือดีขึ้น

แพทย์จะสั่งขนาดยาที่เหมาะสม เพื่อควบคุม
อาการปวดของคุณให้ดีที่สุด โดยมียาควบคุม
อาการปวดที่รับประทานตามเวลาอย่างต่อเนื่อง
และร่วมกับการให้ยาช่วยด้วยเป็นครั้งคราว เวลา
มีอาการปวดเฉียบพลันขึ้นมาเป็นระยะ

การใช้ยามอร์ฟิน
ไม่ได้ทำให้โรคที่เป็นอยู่แย่ลง
แต่กลับช่วยให้อาการปวดลดลง
และผู้ป่วยสามารถ
ทำกิจวัตรประจำวันได้ดีขึ้น
และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ศูนย์การุณรักษ์ โรงพยาบาลศรีนครินทร์
อาคารสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชมราชชนนี อนุสรณ์ ชั้น 18
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002
www.palliativecare.md.kku.ac.th
e-mail: palliativecare@kku.ac.th
Tel. 043-366656-7 Fax: 043-366657
เวลาราชการ 08.00-17.00 น.

การรักษาอาการปวด ด้วยมอร์ฟิน

เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติ ทราบเกี่ยวกับแนวทางการรักษา
อาการปวดโดยใช้ยากลุ่มมอร์ฟิน

เมื่อต้องนำมอร์ฟิน

มารักษา

อาการปวด..

อันตราย..?

ติดยาไหม..?

บางครั้งโรคอาจทำให้คุณมีอาการปวดที่รุนแรงและไม่สามารดีขึ้นได้ด้วยยาทั่วไป เช่น ยาพาราเซตามอล หรือ ยาลดการอักเสบ การนำมอร์ฟินเข้ามาใช้ในการรักษาอาการปวดนั้นทางการแพทย์ถือว่ามีความปลอดภัย และได้ผลการรักษาที่ดีเป็นอย่างมาก เพราะมอร์ฟินเป็นยาที่สามารถรักษาอาการปวดได้เกือบทุกชนิด และไม่ได้หมายความว่าเมื่อใช้มอร์ฟินแล้วแปลว่าอาการเจ็บป่วยนั้นเป็นระยะที่รุนแรง หรือระยะสุดท้ายเสมอไป ยกตัวอย่างเช่น ปัจจุบันมีการนำมอร์ฟินมาใช้ลดอาการปวดในผู้ป่วยหลังการผ่าตัด และผู้ป่วยโรคปวดเรื้อรังทั่วไป

ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการใช้มอร์ฟินในเรื่องของการติดยา ..พบว่าการใช้มอร์ฟินรักษาอาการปวดในปริมาณที่ถูกต้องตามที่แพทย์สั่งนั้น ผู้ป่วยจะไม่ติดยา เพราะการติดยามอร์ฟินจะเกิดจากการใช้ยาเพื่อความสุขทางอารมณ์ ไม่ใช่เพราะอาการปวด ซึ่งการเสพทางอารมณ์จะทำให้ผู้ป่วยใช้ยามากขึ้นเรื่อยๆ แตกต่างจากการรักษาที่ผู้ป่วยจะไม่ร้องขอยาเพิ่มเมื่อความปวดควบคุมได้ดีแล้ว

คำแนะนำเมื่อได้รับการรักษา ด้วยยามอร์ฟิน

1. มอร์ฟินเป็นยาที่ใช้เพื่อรักษาอาการปวด หรืออาการอื่นๆ ได้อีก เช่นอาการเหนื่อยหอบ หายใจไม่อิ่ม
2. ให้รับประทานยาตามที่แพทย์สั่งอย่างต่อเนื่องตามเวลาที่กำหนด เพื่อควบคุมอาการปวดอย่างมีประสิทธิภาพ
3. หากต้องการหยุดยาควรให้ปรึกษาทีมผู้รักษา ไม่ควรหยุดยาทันที โดยเฉพาะหากทานยามานานเกินสองสัปดาห์ ซึ่งแพทย์จะให้การดูแลต่อเนื่องตลอดการรับประทานยาของผู้ป่วย
4. หากยังมีอาการปวดระหว่างวันสามารถรับประทานยาเป็นครั้งคราวที่แพทย์สั่งให้เพิ่มได้ทุก 2 ชั่วโมง ถ้าใช้มากกว่า 2 ครั้งต่อวัน ควรแจ้งให้แพทย์ทราบ เพื่อปรับขนาดยาที่รับประทานต่อเนื่องเพิ่มขึ้น
5. คนเป็นโรคไตสามารถใช้มอร์ฟินได้ โดยแพทย์จะเริ่มจากปริมาณน้อยๆ แล้วค่อยๆ เพิ่มตามซ้ำๆ ไม่ได้มีข้อห้ามในการให้ยาในผู้ป่วยโรคไต ยกเว้นกรณี ไตวายรุนแรง
6. ผลข้างเคียงจากยา ได้แก่ อาการดังต่อไปนี้

■ **อาการท้องผูก** มักเกิดกับผู้ป่วยทุกราย และควรได้รับการรักษาด้วยยาระบายควบคุมกันไป

■ **อาการคลื่นไส้และอาเจียน** สามารถเกิดได้ตั้งแต่วันแรกไปจนถึงสองอาทิตย์ แพทย์อาจให้ยาลดอาการอาเจียนควบคู่กันไปด้วย ซึ่งมักจะดีขึ้นภายในไม่กี่วัน แต่หากอาการคลื่นไส้หรืออาเจียนเกิดขึ้นนานกว่านั้น ควรหาสาเหตุอื่นๆ ที่อาจเป็นไปได้ ที่ไม่ใช่สาเหตุจากยามอร์ฟิน

■ **อาการง่วงซึมจากยา** มักเกิดได้ในช่วงแรกของการรับประทานยาหรือหลังการปรับยาเพิ่มขึ้น แต่อาการดังกล่าวมักจะอยู่เพียง 1-3 วัน จากนั้นผู้ป่วยจะปรับตัวได้ดีขึ้นและง่วงซึ้ลดลง

■ **ผลข้างเคียงในเรื่องการกดการหายใจจากการใช้ยามอร์ฟิน** นั้นพบว่า หากรับประทานยาตามที่แพทย์กำหนด มีโอกาสเกิดปัญหานี้น้อยมากๆ หรือแทบจะไม่มีเลย เพราะปริมาณยาที่ให้อยู่ในมาตรฐานการรักษา และโดยธรรมชาตินั้นอาการปวดที่ผู้ป่วยมีอยู่แล้ว จะกระตุ้นร่างกายอยู่ตลอดไม่ให้เกิดการหยุดการหายใจ

การรับประทานยามอร์ฟิน ก็เหมือนการรับประทานยาแก้ปวด ที่ไม่ได้มีผลทำให้ร่างกายและอวัยวะภายในทำงานลดลง ดังนั้นการใช้ยามอร์ฟินจึงมีความปลอดภัย

